

var ikke til, da denne Lovbestemmelse blev affattet, og denne Konto er ikke til Oprettelse og Vedligeholdelse af Folkehøjskoler, men til Bistand for Elever, der søge Optagelse der, og det er somme Tider — hvad Ministeren ogsaa har erkjendt i sit Cirkulære om denne Sag — i den Forstand en Opretholdelse af Højskolerne, at der gives Skoleforstandere, der have anvendt meget store Beløb til Støtte for de Folk, der kom ind paa Skolerne, fordi de ikke have faaet nogenlunde Tilstrækkeligt. Denne Betragtning af den ærede Minister kan jeg altsaa ikke anse for rigtig. Jeg vil sige til, at denne Sag imidlertid er overordentlig let at ændre; thi Bevillingsmyndigheden kan jo knytte Betingelser til en saadan Bevilling, hvorefter Skoleraadene enten kun delvis eller slet ikke faae med denne Sag at gjøre. Skulde Ministeren mangle Myndigheden til at se sin Billie gennemført, behøver der blot at sættes under denne Konto: „som fordeles af Skoleraadene og uddelles af dem efter de Regler, som Ministeren foreskriver“, og hvis saa Skoleraadene ville negte denne Tjeneste, kunne vi maasse faae yderligere Nytte af Regjeringens Konsulent i disse Sager; men det skal jeg ikke nærmere omtale, da det for Diebliffet ikke ligger praktisk for. Jeg tror, at naar Ministeren anbefaler disse almindelige Regler, ville Skoleraadene med Fornøielse følge dem og ville blot undersøge, hvorvidt de enkelte Ansøgere's Kvalifikation er stemmede med de almindelige Regler eller ikke.

Jeg skal nu tillade mig ganske kortelig at gaa over til de Regler, der have været omtalte, angaaende Uddelingen af de 100,000 Kr., og det gjør jeg med den Bemærkning, at jeg har set fremsat i Bladene fra en anonym Folkehøjskolelærer en bestemt Anke imod et enkelt Punkt i Ministerens Cirkulære, og det en meget ensidig Anke, som ikke har medtaget de forskjellige Grunde for og imod; desværre har Vedkommende glemt at udtale sig om de forskjellige Punkter i samme Cirkulære, ved hvilke vi i Virkeligheden have vundet frem i Forstaelsen af denne Sag. Det anser jeg for meget urigtigt, navnlig fra Folkehøjskolerne's egen Side; thi naar de saaledes bestandig ligge og pulke snart paa Et, snart paa et Andet, saa kan Stemningen let vende sig imod dem ogsaa i denne Sag; man bliver vammef af al den Folkehøjskolefnat, der aldrig lader sig tilfredsstille. Derfor bør vi slaa fast, at naar vi have arbejdet for et Princip, og ere blevene enige med Regjeringen derom, og Regjeringen loyalt gennemfører det, da skal dette anerkjendes og anerkjendes med Tak af de Vedkommende og ikke forties, idet der stadigvæk kræver nye Forandringer. Det er af den Grund, jeg har ønsket at omtale dette Spørgsmaal her, og jeg er vis paa, at jeg, naar jeg omtaler dette, er i Overensstemmelse med Flertallet af Folkehøjskoleforstandernes Onsker. Uden at jeg har konfereret med Noget

af dem, er jeg dog overbevist derom (Bern t f e n : Det er det vanskeligt at være!) Jeg foreslaar det ærede Medlem for Bogenfæ at stille et Afstemningspunkt op herom. Jeg skal først nævne nogle saadanne Spørgsmaal. Vi have i flere Aar arbejdet paa at formaar Ministeren til at anmode Skoleraadene om at sørge for, at Portionerne til Vinterbrug bleve uddelte ved St. Hansdag eller Midtsommerstid, for at de vedkommende Karle itide kunde opsigte deres Tjeneste, naar de havde faaet Løfte om Understøttelse, og at Portionerne til Sommerbrug uddeltes ved Januar eller Nytaarstid. Det er forsøgt fra Ministeriets Side. Jeg veed, at der er udgaaet et Cirkulære i November 1875, som netop udtaler sig bestemt derfor, overensstemmende med vore Udtalelser i Betænkningen. Jeg har Ret til at tale derom, thi jeg har været med til som Ordsvører at skrive og at udtale mig om dette igjennem en Rakke af Aar. Imidlertid er det ikke lykkes Ministeriet at faae Skoleraadene med til dette. Det er gaaet hen saaledes, at meget af den Nytte, som der skulde stiftes for disse Karle, ofte er blevet forffjertset ved Skoleraadene's Langsomhed eller ved deres Modstand eller Eigeegyldighed overfor Ministeriets Henvendelse. Jeg skulde derfor mene, at der kunde være Anledning til at støtte Ministeriets Bestræbelse. For Diebliffet ligger det ikke for, men paaffjønnelessesværdigt er det, at Ministeriet, efter at det ikke har kunnet komme nogen Bei ved et almindeligt Cirkulære, nu søger ved Forhandling i det Enkelte med Skoleraadene at faae tilveiebragt almindelige Bestemmelser. Naar Skoleraadene da havde tiltraadt disse, saa var der praktisk naaet Noget, og theoretisk er der naaet Noget, idet Ministeriet og vi i den Henseende ere i fuld Overensstemmelse med hinanden. Dette er eet Punkt. Dernæst er der et Spørgsmaal med Hensyn til Summens Størrelse. Det var en af Grundene, hvorfor vi søgte Bevillingen forhøjet ifjor. Vi havde fra den Side, hvortil jeg hører, to Grunde. Vi vilde have Portionerne forhøiede og deres Antal forøget. Med Hensyn til det første Punkt var en anden Side af Salen enig med os, hvorfor den ogsaa foreslog en Forhøielse, om end noget mindre, og Ministeren har nu i Cirkulæret udtalt sig aldeles overensstemmende dermed. I dette Aktstykke er der meget interessante — som jeg antager — af Ministeriets Raadgiver udarbejdede statistiske Oplysninger om Udgifterne ved Opholdet paa en Skole. Det har gjort et godt Indtryk paa mig at læse dem, thi de vidne om, at den Vedkommende følger disse Forhold med megen Opmærksomhed, og det Meste af, hvad jeg i saa Henseende har set, falder ganske sammen med de faktiske Forhold. Paa den ene Side hævdes det, at noget Offer skal der bringes; men paa den anden Side gjøres det gjældende, at de Paagjældende maa give Afkald paa Løn, at de slide paa deres Klæder, og at man altsaa ikke maa